

Attachments: [Annexe au précédent PV – message de J. Moens présenté lors de l' AG du 19 octobre.pdf](#)

KONINKLIJK BELGISCH GENOOTSCHAP
VOOR NUMISMATIEK

SOCIÉTÉ ROYALE DE NUMISMATIQUE
DE BELGIQUE

a.s.b.l. sous le Haut Patronage
de S. M. le Roi

v.z.w. onder de Hoge Bescherming
van Z. M. de Koning

Invitation

Cher Confrère, chère Consoeur,
Nous avons le plaisir de vous convier à la
réunion de notre Société qui se tiendra le
samedi 21 décembre 2024 à 14 h 30 dans la
'Salle Panorama' de la Bibliothèque Royale de
Belgique (KBR, Mont des Arts, 1000 Bruxelles -
étage + 6).

Uitnodiging

Geachte Confrater,
We hebben het genoegen U uit te nodigen op de
vergadering van ons Genootschap, die op zaterdag
21 december 2024 om 14.30 uur in 'Zaal Panorama'
van de Koninklijke Bibliotheek van België zal
doorgaan (KBR, Kunstberg, 1000 Brussel -
verdieping + 6).

Ordre du jour

1. Accueil
2. Communications diverses.
3. Exposés:

Agenda

1. Welkomstwoord.
2. Mededelingen.
3. Voordrachten:

Nicolas Ruffini-Ronzani & Sébastien de Valeriola

*Numérique et numismatique : approches quantitatives de la circulation des monnaies médiévales des
anciens Pays-Bas.*

Johan Laureys

Centen naar een ontwerp van J. Braemt.

Nous espérons vous voir nombreux lors de
cette réunion.

Wij hopen op uw talrijke aanwezigheid.

**Procès-verbal de la réunion du
16 novembre**

**Verslag van de vergadering van
16 november**

Présents – Aanwezig: L. Everaert, Van Caelenberghe H., J. Laureys, M. De Ridder, Y. De Craemere, S. Betjes, J. Moens, Ph. Sadin, D. Van De Wielle, C. Jaumol, G. Verbeelen, R. Dillen, N. Vaneerdewegh, J.-M. Doyen, J.-C. Thiry, K. Verboven, P. Pasmans, G. de Méritens, E. Kerssens, C. Arnould, P. Assenmaker, H. Rambach, T. Hardy, C. Stannard.

Excusés – Verontschuldigd: J. van Heesch, P. Petit, H. Taymans, R. Waerzeggers, F. de Callataÿ, C. Lauwers, K. Vannieuwenhuysse, L. Vervloet, W. Geets, N. de Streel, R. Renard, J.-C. Richard, J. Meissonnier, M. Wauthier, M. Gheerardijn, L. Severs, J.-C. Martiny, G. Vernieuwe.

Annonces

M. Jan Moens, dont le message présenté lors de l'Assemblée Générale d'octobre est repris en fichier attaché comme complément au procès-verbal, fait l'annonce suivante :

- 1) De RBN van 2024 gaat in druk en zal binnenkort verzonden worden.
- 2) *“Ik heb kennis genomen van het ontwerp van PV van de AV van oktober dat is opgenomen in onze Newsletter van november. Het gaat inderdaad maar om een ontwerp, aangezien de definitieve versie zal moeten worden goedgekeurd door de eerstvolgende AV. Ik heb mijn opmerkingen op dit ontwerp doorgegeven aan onze voorzitter die momenteel op buitenlandse missie is. We zullen die op een serene manier bespreken bij de eerstkomende gunstige gelegenheid.*

J'ai pris connaissance du projet de PV de l'AG d'octobre qui a été publié dans la Newsletter de novembre. Il s'agit effectivement d'un projet, étant donné que la version définitive devra être approuvée à la prochaine AG. J'ai transmis mes remarques sur ce projet à notre président, actuellement en mission, et on en discutera d'une manière sereine à la première occasion opportune qui se présente.”

Exposés

Hadrien Rambach

La collection d'A. J. Michelet d'Ennery (1709-1786) et les monnaies de Brutus des ides de mars.

A. J. Michelet d'Ennery (1709-1786) était un collectionneur d'art, d'antiquités et de monnaies antiques. Il possédait de nombreux artefacts qui se retrouvent aujourd'hui dans de grands musées internationaux. Parmi ses plateaux se trouvaient des pièces d'argent à l'effigie de Brutus, au type de deux poignards entourant un pileus, émises en 42 av. J.-C. en mémoire de l'assassinat de César lors des ides de mars. Un collectionneur dont il avait acquis les biens, Claude Picard du Vau (1674-1757), possédait une monnaie de ce même type frappée en or. Huit exemplaires en or peuvent être retrouvés dans la littérature antiquaire, dont quatre sont identifiables.

Mededelingen

Voordrachten

Sven Betjes

De legende van de keizer: de muntinscriptie als verteller

Deze lezing behandelt de verschillende functies van de legende op de voor- en keerzijde van munten van Romeinse keizers. Allereerst staan hierin de verschillende veranderingen centraal waaraan de keizerlijke formule op (vooral) de voorzijde onderhevig was, waaruit een zekere verschuiving blijkt van een soort constitutioneel legitimatie naar een meer charismatisch gemotiveerd keizerschap. Vervolgens komt de functie van de keerzijdelegende aan bod, waarbij de aandacht vooral uitgaat naar de manier waarop deze zich verhoudt tot de afbeelding die de tekst omringt. Het laatste deel van de presentatie richt zich op wat de muntlegende in de Keizertijd misschien wel het interessantste maakt: het op ingenieuze wijze inzetten van teksten om voor- en keerzijde aan elkaar te verbinden en zodoende de muntboodschappen van een zekere coherentie te voorzien.

numisbel.be

Société Royale de Numismatique de Belgique
a.s.b.l.
Bd. de l'Empereur 4
1000 Bruxelles

Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek
v.z.w.
Keizerslaan 4
1000 Brussel

Ter aanvulling op het vorige verslag wordt ook de tekst van dhr. Jan Moens hieronder bijgevoegd. Deze tekst werd voorgelezen door dhr. Johan van Heesch op de algemene vergadering voor werkende leden.

En complément du rapport précédent, le texte de M. Jan Moens est également joint ci-dessous. Ce texte a été lu par M. Johan van Heesch lors de l'assemblée générale des membres titulaires.

“Geachte Confraters,

Ik kan wegens omstandigheden niet aanwezig zijn op de AV, maar houd er niettemin aan mijn suggesties aan u over te maken bij monde van onze voorzitter. Mijn bezorgdheid betreft het feit dat wij, als vzw, gehouden zijn aan een aantal regels die in de nieuwe wet op de vzw's duidelijk zijn omschreven als het er om gaat om een 'vermogensvoordeel' aan onze leden toe te kennen. Art. 1.2, dat is vermeld in het ontwerp van reglement, bepaalt het algemeen principe, nl. dat een vzw geen vermogensvoordeel aan haar ledenmagbieden, tenzij onder strikte voorwaarden. Het artikel bepaalt meer in het bijzonder dat elke beslissing die het bestuursorgaan zou nemen en die strijdig is met dit principe, nietig is. Een van die voorwaarden staat in art. 1.4 van de Wet, en houdt in – althans dat is mijn lezing als niet-jurist – dat een

vzwgeen vermogensvoordeel mag toekennen aan haar leden als daar geen tegenprestatie tegenover staat, of een tegenprestatiewaarvande waarde kennelijk te laag is in verhouding tot de waarde van het vermogensvoordeel. Met andere woorden, als bij wijze van voorbeeld het Genootschap voor een bedrag van pakweg 200 euro zou tussenkomen in reis- en verblijfkosten van een lid, dat kan dit maar indien daar een prestatie van dat lid tegenover staat waarvan de waarde op 200 euro mag worden geschat. Is mijn interpretatie juist? Dat durf ik als niet-jurist niet beweren, maar het lijkt mij, conform het voorzichtigheidsprincipe, wel de moeite waard om het te verifiëren.

Ons Genootschap telt 120 werkende en corresponderende leden. Van omzeggens $\frac{3}{4}$ van hen horen of zien we nooit iets, tenzij dat ze hun lidgeld betalen. Maar ik zie eerlijk gezegd niet in welke andere valoriseerbare diensten ze aan het Genootschap zouden bieden. Ongeveer $\frac{1}{4}$ van de leden wonen, zij het soms maar af en toe, onze bijeenkomsten bij, maar ook voor hen – de leden van het beheersorgaan en van de directie van het tijdschrift en de controleur van de rekeningen uitgezonderd – stelt zich de vraag welke diensten ze aanbieden waarvan de corresponderende waarde recht zou geven op een vermogensvoordeel. Om te vermijden dat wij een reglement zouden opstellen en goedkeuren dat zondigt tegen art. 1.4, stel ik dan ook voor dat de AV het beheersorgaan zou belasten met het vragen van extern juridisch advies ter zake aan het Vlaams Studie- en Documentatiecentrum voor vzw's, dat dergelijke adviesverlening in zijn DNA heeft en zeker over de nodige neutraliteit en deskundigheid beschikt. Dit veronderstelt wel dat het Genootschap eerst lid wordt van deze vzw (vermoedelijke kost 80 euro/jaar), wat dan recht geeft op gratis juridisch advies voor standaardproblemen, of advies 'op maat' aan een zeer redelijk uurtarief.”
